

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PLAŞA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Manifestul Comitetului ardelean

pentru organizarea adunării
din 6 Mai de la Alba-Iulia.

Cinstiţi cetăţeni! Fraţilor!

Poporul caută calea îndreptării suferinţelor ce-l apasă. Griji şi necazuri îl copleşesc. Gânduri grele pentru viitorul ţării îl frământă.

De un an de zile, poporul cere tot mai stăruitor ca fruntaşii, — conducătorii partidului naţional-ţărănesc să-l cheme la Alba-Iulia.

Din Sătmăr până la Cetatea Albă, dela Vatra Dornei până la Turnu-Severin, un gând, o simţire, o dorinţă se înalţă: vrem să ţinem sfat mare la Alba-Iulia.

După întrunirile măreţe cari s-au ținut la Iaşi, Făgăraş, Craiova, Ploieşti, Cernăuţi, Galaţi şi după grandioasa mare adunare cu 100.000 de Români din patru unghiuri, cari au alergat la Bucureşti în 18 Martie, d-l Iuliu Maniu preşedintele partidului naţional-ţărănesc vă cheamă cu frăţească dragoste pentru 6 Mai la Alba-Iulia.

În 1918 la Alba-Iulia am hotărât Unirea. Acuma vom dovedi lumii că dela Nistru până la Tisa, tot poporul, Regăşean, Basarabean, Bucovinean, Bănăţean şi Ardelean e solidar hotărât cu voia neclintită, de a încheia şi desăvârşi Unirea Ţării printr'un guvern născut din încrederea unui parlament cinstit, liber adev.

Vom dovedi că singur partidul naţional-ţărănesc este îndreptăţit şi în stare să conducă naţia şi să o mântuiască din robia asuprirei liberale, după ce acest partid întruneşte încrederea tuturor regiunilor şi tuturor claselor sociale ale ţării.

Cinstiţi cetăţeni! Fraţilor!

Pregătiţi-vă! Din sate mai mari să vină sute şi mii de inşi la Alba-Iulia. Satele mai mici să trimită cel puţin câteva zeci de reprezentanţi în numele celor cari sunt împiedecaţi să plece şi în numele femeilor şi familiilor de acasă.

Nu aşteptaţi alte porunci. Organizeze-se fiecare sat şi facă numai decât raport conducerii judeţene a partidului nostru.

Pregătiţi-vă liniştiţi, în tăcere, voi de voi, dela om la om, din sat în sat.

Luai merinde pentru 3—4 zile, căci oraşul Alba-Iulia e prea mic decât să poată hrăni poporul doritor de dreptate şi libertate. Să fiţi în seara de 5 Mai în satele din apropierea Alba-Iuliei. Fraţii buni de acolo o să vă dea adăpost peste noapte.

Nu ascultaţi de ademenirile simbrisaşilor liberali. Sunteţi păţiji. Ştiţi că vorba lor e minciună, prietenia lor fariseism, făgăduinţele lor deşertăciuni, fie că sunt îmbrăcaţi orăşaneşte, în reverendă ori în straie româneşti.

Cinstiţi cetăţeni! Fraţilor!

Înainte de ce plecaţi de acasă la marea împărtăşenie politică dela Alba-Iulia pe jos, cu trăsura ori cu trenul, rostiji o închinăciune în faţa icoanelor sfinte din casele voastre, ca Dumnezeu să ajute dreptăţii, închinaţi-vă ca Atotputernicul să lumineze minţile şi să înalţe inimile Inaltei Regenţe, ca ea să ştie să se ridice la mărimea datoriei sale: de a stărpi fărădelegea, de a înfrona dreptatea şi a mântui ţara şi neamul de prăbuşirea spre care ne împinge pacostea liberală.

Închinaţi-vă ca din hotărârile pe cari le va lua congresul dela Alba-Iulia să răsară ca holdele mănoase la razele plămăduitoare de roadă bogată ale sfântului soare, libertatea întemeiată pe lege, şi belşugul pentru ţara aceasta frumoasă şi pentru toţi fiii ei bravi şi cinstiţi.

Înlături trânta uzurpatorilor liberali. Vină împărăţia omenei, legii şi dreptăţii!

Trăiască partidul naţional-ţărănesc şi preşedintele nostru d-l dr. Iuliu Maniu.

Toţi cei ce mărturisesc credinţa politică a partidului naţional-ţărănesc, înainte la Alba-Iulia ca 6 Mai să fie marele praznic al învierii politice a neamului nostru!

La revedere la Alba-Iulia!

Comitetul de organizaţie din Ardeal şi Banat al congresului

Preşedinte:

Dr. Alexandru Vaida-Voevod,
vice-preşedintele part naţional-ţărănesc.

Secretar:

Dr. George Crişan,
secretar general pentru Ardeal şi Banat
al partidului naţional-ţărănesc.

Rolul Partidului Naţional-Ţărănesc.

După înfăptuirea României Mari, grija principală a adevăraţilor patrioţi este îndreptată către întărirea materială şi către însănătoşirea morală a ţării. În această direcţie este necesitate de multă muncă stăruitoare mai ales când vedem că greutăţile provocate de războiu şi criza generală se prelungesc.

Intregirea neamului trebuie să fie isvor de mulţămire pentru toţi fiii patriei, — nu numai pentru o grupă de profitori. Toţi oamenii de treabă şi capabili trebuie puşi la locul cuvenit, la muncă şi la răspundere. Şi toţi să beneficieze de rezultate, după merit şi dreptate. Munca frăţiască şi bunele gânduri şi obiceiuri să aducă belşug tuturor straturilor sociale.

La conducere să primeze interesele generale. Să nu se amestece interesele particulare cu cele publice. Statul să dea tuturor cetăţenilor posibilitatea de progres, să-i apere deopotrivă pe toţi.

Pentru acest sfârşit este necesitate de o viaţă publică, curată. Relele obiceiuri levantine şi abuzurile trebuie înlocuite prin cinste, prin legalitate, prin bună rânduială. Altfel nu se poate încheia înţărirea statului şi ne compromitem viitorul.

Când o mână de oameni profită de munca celor mulţi, atunci cei nedreptăţiţi nu sunt interesaţi la solidaritatea naţională.

Păcate grele în direcţia aceasta au făcut şi fac liberalii. Ei au pus stăpânire pe guverne prin fraudă şi silnicie şi au acaparât întreaga viaţă economică a ţării în folosul lor. Rezultatele morale ale acestei politici sunt dezastruoase mai ales în Vechiul Regat, unde liberalii au avut ocazia să stăpânească aproape neîntrerupt.

Vom pomeni numai două cazuri proaspete.

Acum doi ani, Ionel Brătianu s-a retras dela putere, deşi în corpurile legiuitoare avea majorităţi zdrobitoare. La alegerile cari au urmat, puternicul vizir nu a mai fost ales nicăiri, iar dintre liberali deabia au răsuţit câţiva. În schimb averescanii, un grup neînsemnat, aproape inexistent în parlament, au dobândit majorităţi considerabile, întru cât ei fusese chemaţi la putere odată cu retragerea liberalilor.

Şi când, după un an, averescanii au fost înlocuiţi la guvern prin liberali, alegerile au dat liberalilor majorităţi colosale, iar dintre averescani nu s-a ales nici unul!

Parlamentele sunt fabricate de guverne prin dictatură deghizată. Drepturile cetăţeneşti sunt călcate în picioare. Puterea de rezistenţă a cetăţenilor în contra arbitrarului este nimicită. Aşa ceva nu se petrece în nici o altă ţară. Te întreb unde şi în ce timpuri trăim?

Noroc că în Ardeal lucrurile se petrec altfel. Acolo educaţia poporului este alta, acolo sunt alte idealuri sociale.

Rezultatele economice ale politicii liberale sunt tot atât de nefaste.

Monopolizând întreprinderile productive, oprind intrarea capitalurilor streine şi perpetuând valuta bolnavă, protejând fabricile şi băncile lor în paguba restului, urcând dobânzile şi impozitele şi tolerând abuzurile, liberalii au pauperizat ţara şi au slăbit elementul naţional. În acelaş timp însă s-au îmbogăţit şi se îmbogăţesc pe ei. Şi fiindcă lor le merge bine, liberalii îşi laudă mereu partidul şi pe conducătorii lor, având grija să calomnieze pe adversari.

Această tristă stare de lucruri nu poate fi îndreptată decât prin partidul naţional-ţărănesc, care

format din partidul naţional din Ardeal, cel oşelit în luptele şi jertfele seculare pentru drepturile Românilor de peste munţii — unit cu partidul ţărănesc, reprezentantul claselor celor mai numeroase, mai energice şi mai curate la suflet din Vechiul Regat, din Basarabia şi din Bucovina.

Rolul partidului naţional-ţărănesc este de a scăpa ţara de jugul liberalilor, de a-i uşura reforma socială, economică şi militară şi de a îndruma naşterea pe calea unui civilizaţiei te-meinice. Cu imensa lui putere şi cu d-l Iuliu Maniu în frunte, acest partid va birui şi va lăsa o urmă fără pereche în istoria poporului român.

Galaţi, Aprilie 1928.

I. G. Munteanu.

Revendicările Maramurăşului la Alba-Iulia

Ni se scrie:

În 21 April a ținut comitetul judeţean al PNT. la Vişău de sus o şedinţă sub presidenţia pâr. S. Balea. S'au luat toate măsurile dictate de împrejurări pentru o cât mai grandioasă participare la Alba-Iulia. Insufletirea pentru congresul din 6 Mai este foarte mare şi cu toată sărăcia şi izolarea Maramurăşului, năcazul va îndruma spre Mecca democraţiei naţionale multă lume.

Comitetul a constatat că guvernul a dat ţara vovevoşilor descăleători jaf liber lui Groedel şi renegaţilor complici cu el, — cum arată şi matapazlăcurile din jurul segregărilor frauduloase a composesoratorilor. Comedia cu comisia de birocraţi dela Ministerul Agriculturii, ordonanţa Min. Justiţiei şi comentarea ei prin „Universul“ demonstrează oeste ori şi ce în doială, că Groedel deţine azi la cheremul său voinţa naţională esprimaţă de guvernul liberal a dlui Vintilă Brăteanu, fapt ce constituie cea mai mare imbecilitate şi ruşine naţională.

Suntem marfă garantată, pentru hienele indigerabile atunci, când legea Reformei Agrare s'a eludat, dreptatea socială nu s'a înfăptuit, dar în schimb s'au înproprietărit Groedel şi soţii din străvech le moşii donatoare, deposedându-se fraudulos sub scutul legal al regimului fărădelegilor cei mai năcăjiţi români.

Opiniunea publică locală e scandalizată, că Ministrul Justiţiei faţă de dreptatea incontestabilă a Românilor şi faţă de toată presa cinstită din ţară ia prin „Universul“ sub aripile sale ocrotitoare pe Groedel şi clica de jăfuitori injurând şi calomniind prin instrumentele sale do-cile justiciabili, cari au apărut drepturile lor seculare faţă de fraudele veneticilor verosi.

Acest scandal fără pereche în istoria Statelor culte a fost vestejit după cuviinţă. Comite-

tul judeţean are toată speranţa în acţiunea pornită de luminatul nostru şef Iuliu Maniu, pentru salvarea intereselor româneşti ale Maramurăşului oropsit.

Protejarea pe faţă peste dreptate a lui Groedel prin guvernul incompetenţelor porcine a demoralizat până la ultimul grad al decădینţii autorităţile, mai ales cele chemate a ocroti interesele composesoratorilor, în cât împreună cu păzitorii pădurilor fură, devastază şi jefuesc pe faţă fără sancţiuni pădurile composesorale. Pedecă nu există. Mama pădurilor din Bucureşti tace. Dacă mai stau 2—3 ani liberalii la putere cu coteriile de hoţi cointeresaji, cu administratorii statului, averile publice din Maramurăş s'au dus pe plute spre gloria Brăteşnilor făuritorii acelei Români discreditate de care rade azi lumea civilizată.

Iată ce plângeri v'a aduce Maramurăşul obidit la Alba-Iulia şi cu ce sentimente va merge acolo, de unde sperase răsărirea soarelui dreptăţii.

F.

Aniversarea Unirii Basarabiei s-a serbat Duminecă şi la Braşov cu mare solemnitate. La serviciul divin oficiat în faţa Bisericii ortodoxe din Cetate de protoereul Dr. I. Blaga şi preotul Meref şi au asistat autorităţile militare şi civile, armata, elevii şcoalelor sup. şi un public numeros. Răspunsurile le-a dat corul bisericesc şi cântăreţul de ceremonii Toma Brenciu. A urmat apoi cuvântarea impresionantă a d-lui prof. Moşoiu despre însemnătatea zilei. Frumoasa serbare s'a încheiat cu defilarea armatei.

La Chişineu a avut loc serbarea oficială, după programul stabilit, în prezenţa Inalţilor Regenţi şi a membrilor guvernului.

Dela „Astra“-Braşov

Raport general

asupra activităţii Comitetului despărţământului central judeţean „Astra” Braşov, pe anul 1927-1928 cetit în adunarea generală a despărţământului, ținută în ziua de 8 Aprilie 1928, în sala festivă a liceului „Andrei Şaguna” din Braşov.

— Urmare. —

B. Subvenţiuni şi ajutoare date.

Principiul după care ne-am condus la împărţirea ajutoarelor pe sate, a fost următorul:

Primind ajutoare mari dela comunele bogate şi infinit de mici dela cele sărace, datoria noastră era de a le împărţi în așa fel, încât să putem ajuta acolo unde sărăcia era mai mare și cultura nu putea pătrunde uneori, tocmai din cauza aceasta.

S'a avut apoi în vedere și activitatea Desp. respectiv. Nu poți ajuta pe cel care singur nu se ajută.

Un alt principiu după care ne-am condus a fost același al necesității imediate.

Având în vedere aceste considerente, am împărțit felul de a ajutama satele noastre, în două părți:

1) Desp. le-am dat bani în numerar iar Cerc. Culturale, cărți și registre pe care le cumpăram și le legam noi, așa încât, îndată ce înființăm un Cerc Cultural i se da o bibliotecă și toate registrele, dându-i posibilitatea de a funcționa încă a doua zi după înființare.

Așfel am dat:		
1. Desp. Zărnești	Lei	5.000
2. „ Codlea	„	5.000
3. „ Săcele	„	5.000
Cerc. Cult. Tânjari, cărți în val. de registre	Lei	2.572
2. „ „ Stupini cărți registre	„	473
2. „ „ Stupini cărți registre	„	2.367
3. „ „ Bod, cărți registre	„	473
3. „ „ Bod, cărți registre	„	1.981
4. „ „ Teliu, cărți registre	„	406
4. „ „ Teliu, cărți registre	„	1.707
5. „ „ Cristian, cărți registre	„	406
5. „ „ Cristian, cărți registre	„	1.377
7. „ „ Tohanul Nou, cărți registre	„	406
8. „ „ Vulcan, cărți registre	„	1.650
8. „ „ Vulcan, cărți registre	„	1.453
9. „ „ Hălhiu, cărți registre	„	95
9. „ „ Hălhiu, cărți registre	„	2.221
10. „ „ Crizbav, cărți registre	„	440.50
10. „ „ Crizbav, cărți registre	„	1.966
11. „ „ Vlădeni, cărți registre	„	532
11. „ „ Vlădeni, cărți registre	„	1.470
12. „ „ Sânpetru, cărți registre	„	194.50
12. „ „ Sânpetru, cărți registre	„	2.164
	„	372.50

Totalul ajutoarelor date la sate . Lei 40.736.50

La suma aceasta ar urma să mai adăugăm calendarele pe care le-am dat gratuit — și le dăm — Cerc. Culturale, precum și broșurile de popularizare.

Am crezut apoi că ne înțelegem bine rostul, atunci când din ceace avem, dăm și celor care ne-au dat altădată înzecit. Așezământul d-lui Iorga, dela Văleni, anii trecuți a fost mistuit de flăcări. Trebuia refăcut pentru rolul pe care l-a avut în trecut și-l are acum și pentru ceace datoram d-lui Iorga.

1. Noi am dat	Lei	20.000
2. Pentru fondul monumentului inv. ardelean Gh. Lazăr	„	5.000
3. Pentru fondul monumentului V. Pop	„	5.000
		Total Lei 30.000

VIII. Membrii Despărţământului.

STATISTICA.

Calitatea	1926	1927
1. Fondatori	37	6
2. Pe viață	147	33
3. Activi	281	295
4. Ajutători	697	188

Datele acestea privesc numai Desp. Central, fără Cercurile Culturale.

IX. Cinematograful.

I. IMOBILUL.

Starea în care noi am preluat Cinematograful, nu mai putea să dăinuască. Nu mai stăruim asupra acestui lucru.

Reparaturile au început încă în 1926 și s'au continuat în 1927 pentru a fi desăvârșite în anii următori. Ceea-ce am făcut, privește mai mult interiorul și s'a vorbit despre aceasta la inaugurarea Teatrului-Cinema, de către d-l Insp.-șef și delegat al Cinematografului, d-l Petru Munteanu. Aici, dăm numai sume recapitulative.

1. Investițiuni	lei	899.151.14
2. Reparațiuni	„	215.464.03
3. Reparațiuni în 1926	„	1.114.618.17
	„	158.386.45
		Total lei 1.273.001.62

În mod indirect, dar tot prin „Astra”, s'au adus reale îmbunătățiri imobilului pe care noi nici-odată n'am înțeles să-l exploatăm. Așfel, în baza angajamentelor contractuale impuse de noi, s'au reparat camerele pe care le deținea:

1. D-l Gh. Cuteanu, farmacist, investind	„	lei 200.000 cca
2. M. Popa, chiriașul bufetului	„	295.311
3. Ceilalți chiriași, cca	„	50.000

Și pentru-că „Astra” și-a dat seama de sacrificiul pe care trebuie să-l facă și chiriașul, a căutat să ia dela toți — toți având astfel de angajamente — o chirie cât mai scăzută.

Adunând deci totalul sumelor cheltuite pentru păstrarea în stare bună a cinematografului cu dependențele sale, constatăm că până la 1 Dec. 1927 această sumă se ridică la: Lei 1.818.322.62.

— Sfârșitul în n-rul viitor. —

Ideile noi despre vitamine și razele ultraviolete.

de Dr. W. Socu Sibianu, oculist și otorinolaringolog.

MOTTO: Sur la Terre, dans cette caverne obscure et judicieuxment qualifié par Platon vous végétez dans l'ignorance des forces gigantesques en action dans l'univers. (Flamarion)

Mulți dintre medicii cari am făcut războiul am observat adesea la soldați și populațiunea civilă ivirea astorfel de boli ca Scorbut, (o gravă boală de gingi) și hemeralopie (neputința de a vedea seara și noaptea) pe cari pe atunci deja ni le explicam, de altfel într'un mod foarte corect ca urmări ale unei nutrițiuni prea slabe sau orea unilaterală de ex. exclusiv numai conserve.

Chiar și în țări, cari n'au fost direct interesate în război ca Danemarca d. ex. a avut ocazie să stabilească celebrul medic oculist Blegwad în ani de război peste 600 cazuri de xerofalmii (uscarea corneei ochiului) explicată prin faptul că tot ce era mai hănitor în lapte deși Danemarca e renumită pînă în enorma ei economie de vite se exporta ca unt danez rămânând pentru populațiune numai laptele centrifugat lipsit de grăsime.

Mai departe pelagra, rachitismul la copii și gusa așa de frecvente la noi în țară se explică în mare parte, deasemenea prin o nutrițiune insuficientă. S'a det numirea de vitamine, acestor substanțe nutritive cu compoziție chimică încă necunoscută, cari se găsesc mai mult în alimentele proaspete, și cari sunt absolut necesare organismului, căci s'a putut dovedi

foarte ușor experimental, că animalele de experiență, cărora li s'au dat alimente ce nu conțineau vitamine au rămas în urmă cu dezvoltarea.

Poulsson renumitul profesor de farmacologie dela Universitatea din Oslo (Norvegia) a făcut constatarea, că doi factori la aparență foarte deosebiți unul de altul untura de pește și tratamentul prin soare (helio terape) sau cu lampa Quarz deci razele ultra violete au același efect bun asupra rachitismului (o boală a sistemului osos la copii) și că rachitismul lipsște în țările nordice cu puțin soare dar cu o alimentație bogată în vitamine (pește) și lipsște și în munți înalți sau regiunile cu soare mult în schimb îl găsim într'o proporție mare deasupra regiunilor deșerte unde razele ultra violete ale soarelui sunt cu totul absorbite de straturile de aer de multe sute metri înălțime încercate de prof. Hutchinson un distins medic englez a constatat în India de ost că în celele bogate la cari religia le impune mamelor, ca să și fină copii un an întreg în întunec rachitismul s'a găsit în 24.9% până când la copii săraci, liberi de această obligație l'a găsit numai într'o proporție de 48%. Am citit undeva că unitatea a tot ce este în univers a fost descoperirea cea mai mare a Secolului nostru și nimic nu dovedește mai admirabil această dumnezească unitate decât și legătura între

vitamine și razele ultraviolete. După cum au arătat Sonne și Schutzer dela vestitul institut danez „Finsen” animalele de experiență (cobai) nutrite fără vitamine expuse la soare se refăceau rapid, sau un oleu simplu oare și care vegetal cum ar fi oleul de măsline care nu conține vitamine dacă se expune 1/2 de oră la soare sau la lampa quartz au deja un admirabil efect ant-rachitic căci sub influența razelor de soare se încarcă de vitamine.

Prin urmare efectul razelor ultraviolete și e vitaminelor în rachitism este din această cauză același: rezele ultra violete produc vitaminelă chiar în pielea ființei expusă la soare. Dacă d. ex. se dă cobailor rachitici să mănânce pielea unor cobai expuși la soare rachitismul lor se vindecă.

Concluzia practică: Acest mic articol este scris nu pentru a arăta vindecarea rachitismului ci pentru a ne trage noi cei bolnavi sau sănătoși o concluzie ce se impune singură după cele expuse. Să nu uităm că chiar cu o alimentație insuficientă soarele acest miracol divin al universului este în stare să întregască ceea ce e necesar organismului nostru dar să lăcăm acolo unde în pielea goală și fără praf deci cu nealterate raze ultraviolete îl putem primi și încă într'un loc izolat ca să putem înălța într'olăută contemplațiune și un imn de preamărire atotputernicului pentru nepătrunsa măreție a întocmirilor sale.

Orchestra orașului își începe activitatea la promenade de jos cum ertând în fiecare Luni și Joi dela ora 4 1/2—6 d. a. Primul concert a avut loc ieri de ziua de 1 Mai.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIAI”.

Aspecte din Londra.

de Dr. Valeriu Stinghe.

Londra, 16 Aprilie 1928.

Am părăsit Franța prin Boulogne Sur-Mer, portul din care odinioară ochiul de șoim al marelui Napoleon I pândea Marea Britanie, gata de a-și imbarca glorioasa-i armată, spre a cuceri singura mare putere europeană, care mai rămăsese neinvadată de invincibili soldați napoleonieni. Pe o mare liniștită am traversat într'o oră și un sferit cu vaporul „London” canalul Mănecii, debarcând în portul englez Folkestone.

De-acum s'a terminat cu „s'il vous plait” și cu „bonjour monsieur”, englezii, ca aproape toți occidentalii de altfel, fiind literalmente monogloși. Cine cunoaște limbajul uzual englez, bine, cine nu, să se descurce cum l-o bate capul, la nevoie luându-și chiar în serios rolul de pantomimist.

Dela Folkestone la Londra mai avem un stagiul de călătorie de o oră și jumătate cu trenul. Compartimentul în care ne plasăm, întrebuițez pluralul, fiind vorba de un grup de medici, prin confortul ce ni-l oferă ne-ar face să credem că e o eroare de clasă în favoarea noastră, dacă pe vagon n-ar fi marcat cu litere destul de vizibile: third classe (clasa a treia).

În fine iată-ne în Victoria-Station, una din multele gări ale imensei Londra. La ieșirea din gară privim viața londoneză ce se desfășoară în față și nu găsim nimic deosebit față de ceea ce suntem obișnuți a vedea zilnic la Paris. Aceeaș lume multă și pestriță, aceeaș circulație deasă de taxiuri, autobuze și tramvae, aceleaș semnale variate de clacksoane, cari, su-

prapunându-se sgomotului vehiculelor, umplu văzduhul de un vacarm care nu rareori îți face imposibilă conversația cu vecinul. Dacă am vrea însă totuș să stabilim un punct de diferențiere, atunci ar trebui să semnalez autobuzele și tramvaele cari țin stânga străzii, contrar regulei dela Paris, și formatul lor cu etaj, care soluționează astfel, în înălțime, ceea ce nu s'a putut realiza, circulația, în suprafață. Impinși de un adevărat roșiotropism, a cărui interpretare rezidă probabil în adevărul fiziologic că culoarea roșie excită, Englezii au văpsit toate autobuzele și tramvaele în roșu aprins. Ca medic sunt de acord cu ei asupra preferinței ce-o acordă culoarei roșie, pentrucă e notoriu că englezul nu-i un temperament prea sanguin, pentruca prin acest excitant și altele să păcătuiască prin exces.

Ni se spusese că viața la Londra e mai scumpă ca la Paris. De acest trist adevăr ne-am convins la primul nostru contact cu londonezii, cu inevitabilii șoferi, a căror taxe sunt duble față de cele ale colegilor lor parizieni.

Ca orice streini am tras la un hotel, unde ne aștepta un prieten român care-și prepară doctoratul economic la Londra. De astădată ni se rezervase aici o surpriză nu tocmai încântătoare pentru noi Români. După îndeplinirea formalităților de rigoare inerente încartiruirii într'un hotel, discern în figura prietenului meu o dilemă, pe care nu întârziă a ne-o împărtași și nouă spunându-ne: Dragă Stinghe, ce să mă știu face cu voi,

oare n-ar fi mai bine să vă prezint în pensiunea în care veți lua masa, și unde nu vor fi decât Englezi, ca francezi, pentrucă drept să-ți spun noi, Români, suntem cam deochiați în fața Englezilor și mă tem, că o să vă fie destul de desagreabil să suportați privirile indifferente dacă nu chiar disprețuitoare ale lor.

Revoltați sufletește am răspuns că vrem să rămânem ceea ce am fost și vom fi oriunde și oricând, adică români, iar eventualelor priviri de mai sus vom căuta să le răspundem prin maniere ireproșabile occidentale atât în discuții cât și în fapte.

Departe de mine intenția de a lăuda pe cineva, pot însă afirma, că toată vremea cât am trăit între dânșii le-am dat prilejul să se convingă, că după vorba românului: „nu-i chiar așa de negru dracul, precum îl zugrăvesc oamenii”.

Această românofobie a Englezilor izvorăște, după explicația prietenului nostru, din avalanșa de broșuri și cărți ale Ungurilor, cari au invadat Londra și întreaga Anglie și în cari România este defăimată în chipul cel mai meschin, fără ca cineva să-i ia apărarea. Paralel cu această propagandă anti-românească a Ungurilor te lovești de ploconile lor sistematice și fără măsură cu cari nu-i mai slăbesc pe Englezi. Cu un simptom al acestora ne-am întâlnit și noi la mormântul eroului necunoscut englez, în jurul căruia deasupra tuturor celorlalte planau, aranjate cu multă îndemănare și profuziune, jerbele de flori împletite cu mari panglici tricolore ungurești, pe cari se putea ceti în latinește: Omagiu și reverință gloriosului necunoscut englez din partea Ungariei.

— Sfârșitul în numărul viitor. —

Din public

In contra calomniatorilor mei

D-l Aurel Ștefanovici, fost director al „Casei de credit a agricultorilor din jud. Brașov”, a trimis ziarului „Carpații”, pe baza legii de presă, un răspuns la cele publicate de acest ziar în n-rul din 8 Aprilie a. c. sub titlu: „Campania Gazetei Transilvaniei împotriva Casei de credit a agricultorilor din jud. Brașov”.

Ziarul Carpații refuzând să publice acest răspuns, d-l C. A. Ștefanovici ne comunică că a acționat în judecătoria ziarului „Carpații” și în același timp ne roagă să publicăm n-ri răspunsul d-sale trimis ziarului Carpații. Din lipsă de spațiu publicăm numai răspunsul în merit de care l. d-l Ștefanovici la cele publicate în ziarul „Carpații”:

1. Mai întâi „Casa de credit a agricultorilor din județul Brașov” S. A. nu este o instituție de credit și mare ajutor pentru agricultorii din județul Brașov, ci dimpotrivă o bancă de speculație a nevoilor agricultorilor și meseriașilor din județul Brașov, întrucât dobânzile ce se încasau, când funcționam eu în serviciu la acea instituție, erau dobânzile nepermise de: Creditele Rural și Industrial. În loc de 12% și 14% dobânzi fixate de Creditele de mai sus, la acordarea împrumuturilor, se percepeau între 20 și 24%, pe lângă că, fiecare contractant trebuia să semneze și plătească integral 10% din valoarea împrumuturilor, pentru acțiune. Există la dosar circulara Creditului Rural, care amenință instituția cu suprimarea creditelor dacă banca continuă să încaseze dobânzi de speculație, și nu se conformă normelor lui.

2. Am fost îndepărtat din serviciu, nu pentru că „nu mă pricepeam și nu lucram”, cum a binevoit a declara d-l dr. Glăjariu, deputat și membru în consiliul băncii, — apărătorul tuturor năcăjiților din județ în fața instanțelor judecătorești, căci incapacitatea unui funcționar la o bancă începătoare trebuia să se vadă în primele zile, și nu după 7 luni, când organizarea băncii era îndeplinită. Și cum puteam să cred că, sunt incapabil când inspectorul Creditului Rural a declarat că, din câte Case de Credit a inspectat, Casa de Credit din Brașov e cea mai bine organizată din punct de vedere tehnic iar d-l Manolescu, directorul Băncii Naționale și președintele corpului contabililor, secția Brașov, care m-a controlat, mi-a declarat, că dau dovadă de pricepere, a găsit toate în regulă, numai n'am destulă experimentare (?)

Iată adevăratele motive ale isgonirii mele întempestive, turcești din serviciu!

a) Nu făceam propagandă liberală (demagogie politică) și nu mă știam linguși pe lângă șefii mei. Maeștri pentru acestea erau d-nii: dr. Bordea, Mariensohn (Mariescu).

b) Nu știam să ascund prin înregistrări false în scripte dobânzile de speculație. (La acestea se pricepea de minune d-l Mariensohn (Mariescu), administrator delegat al băncii).

c) Intre d-nii consilieri ai acestei bănci, se afla și d-l Gh. A. Mincu fostul director al Băncii Generale a Țării Românești, vicepreședintele Camerei de Comerț din localitate, (călăul funcționarilor români) la zizaniile cărui pentru a doua oară am fost isgonit din serviciu, în orașul meu natal. De data aceasta nu numai că am fost isgonit din serviciu ca ultimul rânduș, dar mi-au luat și posibilitatea de a-mi câștiga existența, devenind un pușcăriaș de rând.

d) Sunt o victimă a unui sistem înrădăcinat și practicat de conducătorii liberali, în toate domeniile, pe care noi funcționarii mai ales l'am simțit din greu apăsând asupra umerilor noștri. În special și sistematic sunt îndepărtați din toate insti-

tuțiile lor din Ardeal, ardelenii, — așa că se petrece același lucru ca sub unguri, că ardelenii ca să poată trăi, erau obligați să se înstrăineze.

Am fost condamnat, e drept, de ambele instanțe de fond, dar pe nedrept, fără să se judece adevăratul fond al chestiunii mele. Că sunt nevinovat și pe nedrept condamnat, se poate vedea din recursul d-lui Procuror General, care declară că, Aurel Ștefanovici trebuia să fie apărât de pedeapsă și achitat de orice penalitate, deoarece nu se constată în comiterea faptului „intențiunea de fraudă și rea credință” elemente cerute de art. 355 c. p. ard. (crimă de sustracție). (Vezi recursul dosarului meu penal aflat la Înalta Curte de Casație, Secția II. a sub Nr. 1987/28).

În ceea ce privește acuzarea ce-mi aduceți că, am fost incorect și la Timișoara, public în copie scrisoarea Casei de Credit a Agricultorilor din județul Timiș-Torontal, din care fiecare se poate convinge, că am un împrumut la acea bancă, aprobat în regulă, pentru care am eliberat 1 cambie în alb și pe care nu l'am achitat până în prezent, de oarece în baza scrisoarei lor de angajament, eu aveam să încasez dela acea bancă diferența de salariu dela 1 Ianuarie 1926 și până la 1 Septembrie 1926, plus tantiemele statutare. De altfel acest împrumut mi s'a aprobat chiar în contul sumelor ce pretindeam. Deci n'a fost o anticipație ce am luat la plăcerea mea în concediu, ci un împrumut contractat cu câteva luni înainte. Am cerut lămuriri Băncii din Timișoara în privința aceasta și voi reveni la timp, cu dovezi noi. Deocamdată public, în copie scrisoarea de angajament. (Originalele ambelor scrisori vi le pun la dispoziție).

Timișoara, la 30 Iulie 1926.

No. 283.

D-lui Aurel Ștefanovici, contabil Covasna-Băi.

„Ca răspuns la scrisoarea dv. din 25 crl., vă comunicăm, că am luat cunoștință demisiunea dv. din postul de contabil ce ocupați la societatea noastră pe ziua de 1 Septembrie 1926. În urma acesteia Vă rugăm, să îngrijiiți și de aranjarea împrumutului, ce aveți la noi.

Cu toată stima, L. S.

Casa de Credit a Agricultorilor din jud. Tim-Torontal ss. P. Obădeanu, ss. P. Minișan, Recomandat.

Timișoara, la 5 Iulie 1925.

Nr. 98.

D-lui Aurel Ștefanovici funcționar de bancă, Băile Herculane.

„Avem onoare a vă aviza, că, Consiliul de administrație al Casei de Credit a Agricultorilor din jud. Timiș-Torontal, cum și al Creditului Industriașilor și Meseriașilor din jud. Timiș-Torontal, cari societăți, la începutul activității lor, vor fi conduse de același personal, v-a numit contabil la aceste societăți, cu un salariu lunar începător de 6.000 lei (șase mii), plus tantiema statutară.

Impozite după salare și tantieme, cum și taxele la Casa Cercuală, le vor plăti ambele societăți din al lor”.

„Dela 1 Ianuarie 1926, când aceste societăți își vor continua activitatea cu totul separat una de alta, d-voastră veți trece numai la una din ele, cu salariul ce se va stabili reciproc și care salar la nici un caz nu va putea fi mai mic, ca cel stabilit mai sus”.

„În urma cererii d-voastră postulat va trebui să-l ocupați negreșit la 1 August 1925. Vă rugăm de răspuns. Cu toată stima (ss) L. S. Casa de Credit a Agricultorilor din județul Timiș-Torontal. (ss) P. Obădeanu. (ss) P. Minișan”.

Pentru a dovedi publicului, că activitatea mea din trecut este demnă de epitetul ce mi l'atribui „organizator de instituții financiare, muncitor și modest”, public numai unul din multe certificate ce posed, din practica mea de peste 15 ani de zile, și anume pe cel al „Băncii Românești, Sucursala Timișoara”, unde împreună cu serviciul ce am făcut la Banca Românească, Sucursala Satu-Mare, am funcționat trei ani de zile. Drept răsplătă a muncii mele, la Sucursala Timișoara mi s'a oferit procura, și pe care titlu l'am refuzat din anumite motive. (Informațiuni la Sucursala Timișoara a Băncii Românești).

Iată certificatul în copie, originalul fiind depus la dosarul meu penal, Înalta Curte de Casație, Secția II a sub Nr. 1987/1928.

„Certificat

Timișoara, la 1 Iulie 1925.

„Se certifică de noi că: d-nul Aurel Ștefanovici, diplomat al școlii superioare de comerț din Brașov, a funcționat în serviciul instituției noastre și anume: dela 1 Iulie 1922 și până la 15 Iunie 1923, la Sucursala Satu-Mare, iar dela 15 Iunie 1923 și până la 1 Iulie 1925, la sucursala Timișoara.

În tot acest interval de timp, a lucrat la secțiile: contabilitate, scont, ordononțare, dând dovezi de pricepere, muncă și conștiințiozitate, calități pentru care l recomandăm călduros. — L. S. Banca Românească, Sucursala Timișoara. ss. Em. Comșa ss. Ed. Giurcăneanu”.

După cele documentate de mai sus publicul să mă judece. Primii, domnule director, asigurarea stimei mele.

Aurel Ștefanovici, str. Hirscher 25.

Cronica sportivă

Football.

Duminecă, 29 April 1928.

Brașov:

Colțea—CFR (Br.) 4:0 (1:0).

Match de campionat, jucat pe terenul Brașoviei, în care „Colțea” și-a adjudecat cu ușurință, înfățișarea, asupra unui adversar foarte inimos, și care în primăvara aceasta a arătat progrese frumoase.

În prima parte a timpului, chiar, cefeștiții au avut o apărare frumoasă; înaintarea însă a fost slabă. Colțștii au arătat un joc foarte frumos. Toth ca half-centru a jucat mai bine ca todeauna. Pe lângă el, remarcăm pe cunoscuții Török, Columban, Steinbach, Hrehus.

Colțea B.—I.A.R. 5:0 (3:0).

Echipa fabricii de avioane din Brașov, cu toată răvna depusă, a trebuit să se plece în fața echipei II-a a Colței, condusă de Geller ca centru-înaintaș.

Muncitorii Brașov-Olympia 4:1 (1:1).

Muncitorii cu mult superiori Olympiei, au câștigat de justete, punând în luptă cea mai bună echipă.

București:

Unirea Tricolor—Macobi 1:1 (1:0).

Sport Studențesc—Pr. Mihai 2:0 (2:0).

Olympia—Turda 6:0 (2:0).

Timișoara:

TMTE—Banatul 3:2 (1:1)

Rapid—Politehnica 2:1 (1:0)

Chinezul—Cadina 10:0 (6:0)

Oradea Mare:

Stăruința—Amateur 4:0 (2:0)

„CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.

Sucursala Brașov.

Strada Porții No. 11.

Librărie, Papetărie, Depozit de Hârtie. — Articole de Pictură. — Articole Fotografice. — Gramafoane „His Masters's Voice” și „Columbia”.

PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Sibiu:

Șoimii—H.T.V. 2:0 (0:0)

Tg. Mureș:

Sp. C.M.—România CFR (comb) 2:0 (0:0)

Martii 1 Mai, București

București (reprez.)—Brașov (reprez.) 4:3 (2:2)

Matchul dintre reprezentativele celor două orașe s'a terminat în favoarea bucureștenilor numai mulțumită arbitrilor Dürer, absolut părtinitor.

Jocul brașovenilor a fost superior ca ansamblu și coeziune și meritau pe deplin să fie învingători. Credem că se va protesta contra arbitrilor nedrept. Dela brașoveni, au marcat puncte Geller, Török și Peterfi.

Brașov.

Olympia Brașovia 2:2 (1:0).

Match amical, în care componerea Olympiei era aproape în cea mai bună formație. Totuși față de un adversar mult inferior, a dovedit un desăvârșit declin.

M. I. S.

Aviz

Membri Reuniunii Economice din Brașov-Sibiu sunt rugați să ducă o te Duminecă, 6 Maiu 1928 pentru pășunatul de munte la dl Ioan Lupșan, brigadir silvic Strada Pajiște B 45. 1—2 Comitetul.

În atențiunea fabricanților și depozitarilor de licheuri etc.

Se aduce la cunoștința celor interesați că: Ministerul de finanțe, pe baza avizului dat de către comisia permanentă de pe lângă Ministerul Domeniilor, acordă un nou și ultim termen, până la data de 31 Mai 1928, pentru vânzarea și complectarea lichidare a băuturilor fabricate neregulamentar care au fost constatate în depozitele fabricelor și comercianților la data de 6 Noemvrie 1927.

Așa dar fabricanții și depozitari de licheur, rom și cognac vor putea vinde aceste produse, însă numai în sticle închise, iar detaștii (cârciumarii, restauratorii) vor putea vinde la pahar din aceste sticle închise.

Deasemenea rachurile naturale cu tăii mai mari de 30 de

grade, constatate în depozite la 6 Noemvrie 1927 se vor putea vinde tot până la data de 31 Mai 1928, dar numai în sticle închise.

De la data de 31 Mai 1928, ne mai acordându-se sub nici un motiv alt termen, băuturile se vor vinde numai în conformitate cu dispozițiunile legii pentru represiunea fraudelor.

Administrator financiar:

Florea.

Șeful serviciului: 360 1—1 indescifrabil.

Primăria Municipiului Brașov.

Nr. 8620/1928.

Publicațiune de licitație

Pentru arendarea pe a. c. a cositului ierbii de pe locurile publice mai mici, cari se află atât dincoace cât și dincolo de barieră, se va ține o licitație publică verbală în ziua de 19 Mai 1928 la orele 9 a. m., în serviciul economic al primăriei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi până în ziua licitației la serviciul economic al Primăriei.

p. Primar, Secretar General indescifrabil. Socaciu. 364 1—1

Aviz. Biserica Sf. Adormiri din Satulung caută un cantor cu voce bună care va fi bine plătit de biserica. Doritorii de a ocupa acest post să se adreseze subsemnatului Preot Zenovie Popovici. 370 1-3

Fanețe Noa No. 58 de arendat. Informațiuni Șeful Inului No. 28 II Brașov. 371 1—2

Modele de pălării de dame

în mare asortiment. Esecutăm pălării de paie, mătase, filș după cele mai moderne forme. Primim în atelier o lucrătoare titrată și o ucenică. B edermann Iren Brașov, Strada Lungă No. 9. 368 1—2

De vânzare teren 776 stăni-joni □ pentru clădirea unei vile sau sanator, prelungirea Străzii Tintășilor în apropierea vilei Știrbey. Privești admirabilă. pădure de brazi. Adresa „Gazeta Transilvaniei”. 301 9—0

Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor că neuitatul nostru tată și frate

Dr. Grünfeld Mór

judecător la curtea de apel i. r.

a încetat din viață în vârstă de 69 ani după o muncă laborioasă și după scurte suferințe.

Înmormântarea iubitului nostru defunct va avea loc în 2 Mai la ora 5 d. a. în cimiterul izraelit din Brașov.

Brașov, 30 Aprilie 1928.

369 1—1

Familia îndoliață.

DECE?

de Ion Colan.

Tare șugubeți mai suntem noi brașovenii! Doar nu degeaba „brașoavele“ trecuseră Carpații încă înainte de dărâmare lor. Numai cât acum am început să ne păcălim între noi; ne tragem chiulul, cum s'ar zice. Și nu știu cum se face că dela o vreme, tot anapoda nimerim. Când trebuie să stăm acasă, mergem la teatru să subvenționăm pe toți trași-împinșii muzelor de varietate; iar când trebuie să ne arătăm recunoștința pentru o muncă realizată de propriile noastre energii — nu mai vorbesc de celelalte — ne tot codim, ne îmbiem unii pe alții cu un fel de „lasă-mă să te las“, și stăm acasă, trâncănind cu boreasa despre una ori alta — Monitor Oficial verbal al orașului — jucăm un tabinet, facem o pasență în loc de numărătoarea mălăniilor, ori ne uităm în fundul cestii de cafea, descoperim „gând la gând cu bucurie“ sau „Musafir pe drum de seară“.

E comod, firește:

Numai că socoteala asta e cam reumatică. Că doar nu-și va fi închipuind Brașovul că Societatea Gheorghe Dima se întrunește de atâtea ori pe lună, luând membrilor ei atâtea timp din puștinul pe care-l au, cheltuiind sume mari pe care numai ea știe cum le poate strânge, pregătind Opere și Oratorii, numai de dragul de a-și auzi fie-care corist vocea, mult puștină câtă i-a dat-o Dumnezeu! Și nici cupoane nu se taie în această societate.

Nu pentru asta se face muzică la Brașov, după cum nimeni nu face muzică pentru asta.

Ca artă, e superioară tuturor pe toate întrecându-le în efecte. Te-ai întrebat vre-odată, ce se petrece în sufletul Dumitale când din pieptul uscat al vioarei în-sufleșite sub arculus meșter, ies cântecele acelea ce te înveslesc ori te întristează? În muzică e ceva ce se adresează direct sufletului, transformându-l, făcându-l mai bun. Până și criminalii învechiți și clienții perpetui ai oncelor, nu sunt indiferenți unii cântec ajuns până la ei ori cântat de unul din ei. În „Casa morților“ a lui Dos-toiowski se făcea muzică.

Ce spun notele portalivelor, înțelegem cu toții dar nici unul deplin. Pentru asta e nevoie de ceea-ce se cheamă educație muzicală. Deaceia există societățile corale pe care avem și datoria și interesul să le sprijinim. Muzica face parte din puștinele elemente prin care vom putea ajunge la pacea pe care nu dela Liga Națunilor avem s'o așteptăm. Până la înfrățirea popoarelor pe temeiul tratatelor machiavelice, să ne mulțumim cu înfrățirea indivizilor, pornind dela educația individului în societate. Prin carte, prin muzică, sau pictură, prin teatru, cinema sau conferințe, prin ajutorare reciprocă, prin munca pusă în slujba binelui comun, această educație trebuie făcută, iar unde s'a făcut, trebuie mereu întregită.

Dar când, după toată truda ei pornită din atâtea intenții bune, societatea „Gheorghe Dima“ dă două reprezentațiuni atât de frumoase, cu staluri goale, cu deficite de zeci de mii probabil, te întregi intrigat: Dece?

Dece nu se înțelege odată că această societate e a noastră a tuturor, că ne face cinste?

Dece nu vrem să pricepem că pentru noi se trudește, iar nu pentru pricopseala membrilor ei?

Legenda prefurilor mari — întrebându-l vocabularul lui Caragiale — e un moft. Biletele cu prefuri mari în majoritate

erau vândute; rămăseră însă cele populare, lipsite de „popularitate“. Și moft ar fi și argumentul vremii neprielnice deplasării dela domiciliu la teatru. (De-ar fi venit Tânase?!)

Și iarăși ași întreba: cum se face că la serbarea școlară (numai școlară) a școlii comerciale reformată de Duminecă seara, anunțată Sâmbătă printr'un singur afiș, sala Redute era plină?

Că uitându-mă la noi — în prima seară a reprezentației oratorului, prin golurile depri-mante marcate de staturile goale, mi-au venit în minte cuvintele d-lui Iorga prin care încheia un articol despre regretatul Valeriu Branisce, neinvrednicit în România Mare de recompensa comună azi, la un scaun de deputat sau senator. Și am repetat atunci cuvintele în gând, cuvinte de dojană amară și le-am repetat apoi unui prieten. A doua seară, aceleași goluri și iar mi-am adus aminte de cuvintele învățătorului dela Văleni: „Să ne fie rușine obrazului!“.

Spre rezolvirea unei vechi probleme didactice

Dacă în diferite direcțiuni și pe anumite terenuri, faptul că ne-am împrumutat dela țările mai înaintate în cultură intelectuală, juridică, financiară etc. ni-i justificat prin aceea că încă suntem popor tânăr și a-și crea tu însuși, ar fi o prea mare îndrăzneală, care poate te-ar duce la un risc costisitor, apoi cu nimic nu se poate justifica pasivitatea intelectualilor români dela oraș, față de activitatea continuă a colegilor lor răsleșiți pe la sate, când toți au aceeași misiune în viață și când mijloacele celor dintâi sunt mai superioare de cât ale celorlăți, în legătură cu scopul ce cu toții îl urmăresc. Aluzia o fac la cercurile culturale din acest oraș față de acelea din județul Brașov — asistăm și cilim cu satisfacție desfășurarea frumoaselor programe ale învățătorimei județului Brașov pe la cercurile culturale ce le țin în cursul anului școlar. De asemenea, nu vedem și nu auzim nimic despre cercul cultural al corpului didactic primar din oraș, deși același regulament prevede toate cercurile culturale: și cele dela oraș și cele dela sate. Corpul didactic primar dintr'un oraș se prelinde mai select față de cel dela sate, unde se obișnuiește să înceapă activitatea de apostol elementele începătoare pe acest teren și cari, după anumit stagiul, pot trece la orașe.

Ori, acest fapt este un motiv ca cei mai bine pregătiți în lupta de apostol să înceteze activitatea lor didactică, de îndată ce sunt plasați pe la orașe?

Nu cumva o asemenea activitate, obligatorie pentru toți, este mai ușor de întreținut în orașe, unde elementele sunt apropiate și deplasarea nu reclamă nici un sacrificiu material?

Adevărat este că de un an și jumătate n'a fost nici un cerc cultural la Brașov. În tot acest mare interval de pasivitate, pe acest teren la Brașov, cine a dorit cerc cultural, a fost obligat să frecventeze pe cele dela sate; deci, cu mai multe sacrificii, decât dacă ar fi asistat sau activat cel ce ar fi trebuit să fie în capitala județului. În fine în ultimul timp persistenta activitate dela sate a îndemnat Brașovul să curme odihna și să-și prindă făclia

Dela Consiliul județean

Consiliul județean a ținut Sâmbătă seara o ședință, în care s'a încins din nou o discuție la sumarul ședinței anterioare. Această discuție a făcut pe consilierul Dr. Radu Găvrus să ceară ca în viitor procesele verbale să fie mai concise, eliminându-se părțile cari privesc chestiile personale.

În ședință secretă d-l consilier Juncu a dat citire unor acte prin care se aduc consilierului Dr. Boita mai multe acuze în ce privește activitatea sa ca membru al delegației permanente și ca avocat.

După o discuție oarecare se alege o comisiune, care să ancheteze chestiunea și să depună un raport în ședința viitoare a consiliului.

S'a luat apoi la cunoștință raportul cultelor și învățământului (raportor d-l A. Căpălină).

A urmat raportul comisiei sanitare și raportul serviciului sanitar județean. Din cauza timpului înaintat continuarea cetirii acestor rapoarte s'a amânat pe ședința viitoare care va avea loc Marți în 8 Mai la ora 4 d. a.

asemenea celei dela sate, ce de mult este îndreptată spre noi.

Dar nădejdea mai târziu se va împlini, de oarece așa cum s'a luat măsura, nu ar putea decât să ducă la o vădită lipsă de armonie din punct de vedere sufletesc și la un foarte mic succes din punct de vedere profesional.

Mă explic: S'a hotărât înființarea a două cercuri culturale pe Brașov, când se știe că acest oraș, capitală de județ, are cel mai mic număr de învățători și institutori decât orașele similare din țară, și când iarăși, se știe, că în acest oraș lipsește cu totul armonia dintre dascălii școlilor, împărșiți, după expresia unui organ de control, în două tabere în continuă luptă, una față de cealaltă.

Dacă se dorește ca prin măsura luată să se cunoască rezultatul acestei fricțiuni de ordin sufletesc, atunci sigur, vom vedea și finalul, care, numai laudă n-ar aduce nici luptătorilor și nici celor ce, oficial, îi asistă.

Ori, avem convingerea că în aceasta este scopul cercurilor culturale.

De aceia, hotărârea unanimă luată de corpul didactic al unuia din cele două cercuri, zilele trecute, ca autoritatea în drept, să păstreze existența unui singur cerc cultural, ori în cel mai rău caz să fie unul pentru școlile primare și altul pentru grădinițele de copii, deci pe specialități, este o hotărâre bine justificată.

Până însă la suprema hotărâre, credem că luna Mai nu va îngădui, ca aproape de finele anului școlar să se inaugureze un început de luptă profesională, însă dascălii dela sate să fie siguri că și Brașovul îi va imita, dar tocmai la toamnă, dacă ziua va fi mai binevoitoare!...

C. Rotaru.

Numre. Ni se comunică că dl G. Ionescu dela școala primară No. 1, în urma unei inspecții făcute de un organ de control din Minister, a fost numit director al a. e. școlii pe 1 Mai c. în locul dlui Mateescu, prin ordinul No. 38512.

Moartea senatorului Curteanu

Din Bistrița ne vine dureroasa știre despre moartea venerabilului senator al circumscripției Bistrița Gheorghe Curteanu din Partidul Național Tărănesc.

A încetat din viață în mijlocul activității sale patriotice-naționale cercetând satele circumscripției sale și îndemnând pe săteni să-și trimită delegații la marele congres dela Alba-Iulia și lămurându-i asupra rostului luptei pentru dreptate și legalitate.

În toată acestei lupte mărețe pentru așezarea scumpei noastre patrii pe temelii solide, inima i-a încetat deodată să mai bată. A murit ca un adevărat erou pe câmpul de luptă după o activitate neobosită purtată decenii de alungul.

Dumnezeu să-l odihnească și în veci amintirea lui!

Informații

Jubileul liceului dela Beiuș. Pentru sfârșitul lui Mai și începutul lui Iunie c., se pregătesc din prilejul aniversării centenare a înființării liceului nostru de acolo, inaugurat de episcopul Samuil Vulcan la 1 Iunie 1928. La început cu 4 clase, dela 1835 cu 6 clase, iar dela 1851 cu 8 clase, acest liceu a avut în cursul unui veac de existență nu mai puțin decât 22.732 elevi, dintre cari un număr de 2368 bazeazărează.

Două conferințe medicale Societățile brașovene de cultură, asistență socială și Sport invită publicul brașovean fără deosebire de naționalitate, la conferințe, ce va ține d-nul dr. S. I. S. Bieniu **Joi în 3 Mai ora 6** Liceul A. Șaguna cu titlul: **Colaborarea Societăților de cultură, asistență și Sport în lupta contra alcoolului.** După conferință d'și va libera a chestiunii.

Sâmbătă 5 Mai ora 6 p. m. Sub auspiciile Turingclubului: **Problema întineririi și turismului.** Intrarea liberă.

Cinema „Astra“ (Apollo)

2-3-4-5 Mai
Senzăție mondială

Prima dragoste — Prima durere

Film monumental în 9 acte după renumitul roman al lui Schnitzler Arthur.

În rolul principal:

Henry Stuart, Evelyn Hoff, Vivian Gibson

Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

S'a spânzurat. În ziua de 30 April s'a sinucis prin strangulare femeia Sina Braica de ani 38 din acest oraș Str. Dârstei și de fel din orașul Craiova.

Numărul viitor al ziarului va apare, din cauza adunării dela Alba-Iulia, Vineri la ora obicinuită.

CERCETAȚI

cel mai bine asortat Magazin de manufactură și specialități în stofe pentru Dame și

:— Domni :—:

EMIL BOLOGA

BRAȘOV, Târgul Grăului 3

Depozitele fabricelor de stofe și postav B.U.H.U.ȘI

și P.R.EȘMER.

211 11—0

De 1 Mai oamenii au fost opriti dela munca câmpului.

Din Teliu ni se comunică că eri, de prima Mai, sătenii au fost opriti prin sunet de goarnă dela munca câmpului, punându-li-se în vedere de către primărie că dacă vor eși la câmp, vor fi amendați cu 1000 lei.

De groaza amendei oamenii s'au supus ordinului.

Întrebăm pe d-l prefect al județului dacă are cunoștință de acest ordin ilegal?!

Vom reveni.

Alegerile parlamentare din Franța

Victoria lui Poincaré.

Alegerile din Franța s'au terminat, precum era de prevăzut, cu o mare învingere a primului ministru Poincaré.

Ministerul de interne al Franței a publicat Luni seara statistica oficială asupra rezultatului alegerilor de Duminecă. După această statistică au fost aleși:

Conservatori 15, cu unul mai mult decât în Camera trecută; Uniunea republicană democratică 148 față de 121 din Camera trecută câștigând 27 mandate;

Republicani de stânga 106, câștigând 19 locuri;

Republicani radicali 123, pierzând 14 locuri;

Socialiști republicani 47 câștigând un loc.

Socialiștii 101, pierzând 4 locuri;

Comuniști 14 pierzând 14 mandate;

Socialiști extremiști. 2.

În această statistică oficială deputații autonomiști au fost trecuți la celelalte partide. Dintre deputații aleși 267 intră pe ntru întâia oară în parlament.

Primul ministru Poincaré a examinat Luni după amiază cu d-l Sarraut ministrul de interne, calculând noua majoritate pe care se va sprijini guvernul.

După constatările făcute guvernul poate conta în mod obișnuit pe 460 de voturi la Camera, iar numărul celor pe cari poate conta în orice împrejurare este de 370 până la 380.

Reprezentatiile ansamblului dela „Burgtheater“ din Viena

Venind din București, unde au reputat strălucite succese, prețiosul ansamblu, din care fac parte unii actori cu renume european, și-a manifestat talentul și în orașul nostru, găsind la public aceeași înaltă apreciere, binemeritată.

Până azi s'au reprezentat două piese: „Teatru în Castel“, de Molnár și „Bani“ de O. Mrebeau.

Aceste două piese aproape că nici nu suferă o comparație, din punctul de vedere al valorii lor literare. Câtă vreme piesa lui Molnár este un bagatel literar, spiritual — dacă vrei — cu efecte scenice și căutat sensoriale, „Bani“ e o minunată creație literară, punând față în față și închiegând apoi într'un puternic mănunchiu, caractere prinse și zugrăvite cu cea mai înaltă artă și pricepere. Menționăm cu recunoștință și admirație pe următorii artiști: A. He-ne, d-na Röttgen, K. Valtberg, d-na M. Mayen, d-l Romberg, Schmidt, Seydelmann, Schmolle, d-na E. Godeck etc.

Dr. L.

Români, abonați cel mai vechu z ar românesc politic „Gazeta Transilvaniei“, care împlinește 90 ani de existență.